

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

عنوان:

شناسایی تاثیر پیامدهای سیاست منطقه‌بندی خدمات بیمارستانی بر هزینه‌های

درمان و الزامات و پیش‌نیازهای اجرای آن در ایران

توسط:

زهرا زارع

استاد راهنما:

دکتر سمیه نوری حکمت

استاد مشاور:

دکتر علی سادات موسوی

شماره پایان نامه: 10/29/73

سال تحصیلی (شهریور ۹۹)

چکیده

مقدمه: هزینه‌های نظام سلامت کشورهای مختلف رو به افزایش قرار گرفته است و این روند افزایشی سبب شده است که کشورهای مختلف استفاده از سیاست‌هایی در جهت دستیابی به اهداف اصلی نظام سلامت را مدنظر قرار دهند. سطح‌بندی یا منطقه‌بندی خدمات سلامت از جمله سیاست‌هایی محسوب می‌شود که با چیدمان خاص واحدهای تأمین‌کننده خدمات درمانی به کنترل هزینه و افزایش کیفیت خدمات درمانی می‌پردازد. مطالعه حاضر با هدف مرور شواهد و تجربیات مرتبط با پیامدهای هزینه‌ای پیاده‌سازی سیاست منطقه‌بندی خدمات سلامت و شناسایی پیش‌نیازها و الزاماتی که منجر به پیاده‌سازی موفق منطقه‌بندی خدمات سلامت می‌شوند، انجام گرفته است.

روش‌شناسی پژوهش: پژوهش حاضر مطالعه ترکیبی می‌باشد که در دو فاز مرور نظام‌مند و مطالعه کیفی انجام شده است. در فاز کیفی با ۲۱ نفر از سیاست‌گذاران و مدیران بخش بهداشت و درمان مصاحبه و پس از کدگذاری با روش تحلیل محتوا تجزیه و تحلیل شد. در فاز مرور نظام‌مند، تمام مقالات مرتبط به سطح‌بندی که با استفاده از کلید واژه‌های Hospital، Cost، Regionalization در پایگاه‌های اطلاعاتی وب آف ساینس^۱، ابسکو^۲، ام بیس^۳، اسکوپوس^۴ و پایمد^۵ بدون محدودیت زمانی جست‌وجو شده بودند وارد مطالعه شد. برای انتخاب مطالعات، عناوین، چکیده‌ها، متن کامل مطالعاتی که چکیده آن‌ها با معیارهای ورود مطالعات به مرور نظام‌مند ما انطباق داشت مرور شد و از ۲۹۵ نتیجه اولیه، ۱۷۷ چکیده غربال شد و ۴۳ متن کامل به دست آمد که با توجه به نوع و ماهیت پیامدهای هزینه‌ای استخراج شده از مطالعات، از متاسنتر جهت تحلیل و تجمیع نتایج مرور نظام‌مند بهره گرفته شد.

-
- 1 . Web of Science
 - 2 . Ebsco
 - 3 . Embase
 - 4 . Scopus
 - 5 . PubMed

نتایج: مفاهیم اصلی بدست آمده از فاز کیفی مطالعه شامل: تعریف منطقه‌بندی، نقش‌آفرینان منطقه‌بندی، راهبردهای منطقه‌بندی خدمات، فرصت‌های منطقه‌بندی و محدودیت‌های منطقه‌بندی می‌باشد. در فاز مرور نظام‌مند با مرور ۴۳ مقاله اصلی، پیامدهای هزینه‌ای به عنوان تم اصلی مطالعه و تغییرات و دلایل تغییرات هزینه‌ها به عنوان تم‌های فرعی مطالعه بدست آمد. در این مطالعات ۳۴ مقاله بر کاهش هزینه‌های درمانی در مراکز منطقه‌بندی شده تاکید داشتند. با این وجود ۶ مقاله عنوان کردند که هزینه‌های خدمات درمانی در این مراکز بیشتر می‌باشد و نهایتاً ۳ مقاله، عدم تغییر هزینه‌های خدمات درمانی در مراکز منطقه‌بندی و سایر مراکز را گزارش کردند. علاوه بر این پیامدهای ایمنی و مرگ و میر بیمار، مدت زمان اقامت، میزان عفونت، مدت زمان انتظار افراد و وضعیت بیمه افراد به عنوان نتایج ثانویه مداخله گزارش گردید. نتیجه کلی مطالعه در قالب مدل مفهومی ترکیب یافته‌ها بیان شده است.

نتیجه‌گیری: شواهد حاکی از آن است که در اغلب موارد پیاده‌سازی سیاست منطقه‌بندی خدمات بیمارستانی منجر به کاهش هزینه‌های درمان می‌شود. با این حال ضروریست سیاستگذاران نظام سلامت ایران در هنگام پیاده‌سازی این سیاست، پیش‌بینی‌های لازم را برای جلوگیری از کاهش دسترسی گروه‌های مختلف به خدمات انجام دهند.